

Menneske har Kompetence til at gaa. Jeg tror ikke, nogen Øvrighed, hvor stærkt det end paaberaabes i samme Formaningstale, at den er „forordnet af Gud“, har Ret til at udtale dette, navnlig den Sætning om, at „han har tillukt Veien for Guds Aand og opgivet al Trøst af Guds Ord i Livets og i Dødens Nød,“ det kan sandelig ingen anden svare for end han selv. Jeg ved ikke, om det er nødvendigt, at give en Lov for at forandre dette, men enten der skal Lov til, eller det kan gøres ved administrativ Foranstaltning, vil jeg tillade mig ved denne Lejlighed at henstille til den højtærede Minister, at man søger at faa denne Formaningstale bragt mere i Overensstemmelse med, hvad et Menneske, og en Øvrighed med, kan svare til. Jeg siger ikke dette saa meget for Vidneres Skyld; thi netop naar et Vidne mener, at den, der taler til ham, siger mere, end han har nogen som helst Bemyndigelse til at sige, kan han tage sig det let; men jeg siger det navnlig paa dens Vegne, som skal udtale dette. Naar jeg tænker mig som Dommer oplæse denne Formaningstiltale for Vidnerne eller — som man jo ogsaa har Eksempler paa — holde den som en Tale til Vidnerne, hvorved den faar en særlig personlig Karakter, som om Dommeren gør dens Ord til sine, da vilde det være mig i høj Grad vanskeligt at bruge disse Ord, som jeg for mit Vedkommende finder ganske uberettigede i et hvilket som helst Menneskes Mund.

Maa jeg med det samme gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke). Nu kom det ærede Medlem jo noget nærmere ind paa, hvorledes han var kommen til den svimlende Sum, som disse Love vilde koste, nemlig 3—3½ Mill. Kr., et Tal, der staar i aabenbart Misforhold til, hvad andre ere gaaede ud fra, og navnlig i aabenbart Misforhold til, hvad man ved disse Sagers Behandling i 1880—81 gik ud fra; thi da var den Beregning, som den daværende Justitsminister opstillede, ca. 2,200,000. Deraf vare de 200,000 blot en Overføring fra Kommunerne til Staten, jeg tror, det var Delinkventomkostninger; tilbage bleve 2 Mill. De samme Ting kostede nu 1,500,000, altsaa en Udgift af ½ Mill. Det var skønmæssig anslaaet, sagde han, men det var saadan noget der omkring. Naar man nu ikke ret kan forstaa, at disse ny Forslag skulde blive væsentlig dyrere end de gamle, ville ærede Medlemmer kunne forstaa ens Overraskelse, naar man hørte et Tal, som det ærede Medlem

forleden Dag fremførte, og som jo ogsaa allerede har mødt Modsigelse fra saa kompetent Side, som sket er. Nu forklarede det ærede Medlem jo ogsaa for det første, at den halve Million var egentlig noget, han ikke en Gang selv troede paa. Det ærede Medlem anslog en af sine Poster til ½ Mill., men tilføjede, at det kunde gerne være, at det blev en hel, og derfor havde han taget den med, men den halve kan man altsaa nogenlunde se bort fra. Saa bliver der 3 Mill. tilbage. Deraf forklarede det ærede Medlem, at 1 Mill. var fremkommen ved at Retsafgifterne bleve nedsatte. Ja, det tænkte jeg nok, straks da jeg hørte det, og jeg bebrejder ham det ikke, men der kan være Medlemmer, som have misforstaaet dette Tal 3 Millioner, idet de altsaa ikke have forstaaet at den ene af dem maaske nok er en Udgift eller et Tab for Statskassen, men en ganske tilsvarende Vinding for Befolkningen. Det er dog det, det kommer an paa, om Befolkningen vinder eller taber, saa naar der er 1 Mill. Kr., som de private Folk spare derved, at Statskassen faar saa meget mindre, saa er det ikke det samme, som om man gaar og tror paa, at Statskassen faar 1 Million Kroners ren Udgift. Det var den ene Million. Tilbage blive saa de 2 Mill., men der gælder jo ogsaa for nogle af disse Posters Vedkommende det, at det allerede er Udgifter, vi have. Det ærede Medlem talte om Politibetjente, og det var jo en meget væsentlig Udgift. Jeg ved ikke rettere, end at vi ogsaa have Politibetjente nu, men ganske vist betales de af Kommunerne. Der er altsaa akkurat det samme Tilfældet; thi det er en Udgift, det ærede Medlem opfører med sit fulde Beløb, saa vidt jeg hørte med ca. ¾ Mill. Kr. At den bliver større efter disse Forslag, end den er nu, ved jeg meget godt, maaske meget større; men at han tog den hele Sum med og førte op under de 2 Millioner, det er ikke berettiget; thi der er Forholdet det samme, som jeg nys har nævnt, at det er en Udgift, som vi allerede have nu, men som kun overføres fra Kommunerne til Statskassen. Det bør man dog have for Øje, inden man forskrækkes af det store Tal. Og ikke blot dette, men ogsaa en Post til, nemlig Vidnegodtgørelse i kriminelle Sager, have vi i Forvejen. Vidnegodtgørelse i civile Sager have vi ikke, men det skal Statskassen jo ikke betale, undtagen maaske hvis Rettens Formand kalder et Vidne langt borte fra til at møde for sig. Altsaa, Vidnegodtgørelse i borgerlige Sager